

HELENA OLCINA I AMIGO

Autodeterminar la vida quotidiana

Per a un visitant català, Còrsega és un espai quasi verge. Dins l'illa és possible de gaudir d'espectaculars paisatges de boscos que semblen no acabar mai, i fins i tot a la costa hi ha quilòmetres i quilòmetres sense cap construcció, o gairebé cap. Res a veure amb la Costa Brava o Mallorca. A Còrsega, *monuments* com els de Marina d'Or o Benidorm són inimaginables. Però els corsos en tenen una visió prou diferent. De fet, a quasi cada poble hi ha algun col·lectiu ecologista, i pràcticament cada setmana hi ha mobilitzacions contra un pla urbanístic o una infraestructura turística.

A la defensa del territori, s'hi uneix un altre problema molt relacionat i que crea encara més malestar social: l'accés a l'habitatge. Segons Saldana Esteban, dirigent estudiantil de la Universitat de Còrsega, als joves els resulta "gairebé impossible de comprar una casa" i es troben "obligats a viure de lloguer". Les xifres avalen aquesta queixa. A Calvi, per exemple, el 60% de les construccions són segones residències, ocupades només dos mesos l'any. A la manca d'habitatge, s'hi afegeix la manca de feina, tal com l'històric dirigent sindical, Jacques Rossi, explicava fa unes setmanes (vegeu EL TEMPS 1221), en una economia abocada sols al turisme i a la funció pública. Només en deu anys, més de 30.000 corsos han hagut d'anar-se'n de l'illa –majoritàriament

Mentre els Països Catalans es debaten amb intensitat entre la preservació del territori i l'especulació urbanística, a Còrsega ja han fet un pas més enllà. El 9 de desembre hi ha convocada una consulta popular a l'illa sobre quin model urbanístic volen els ciutadans; una consulta que és vista per a molts en clau de referèndum d'autodeterminació.

a la França continental–, mentre uns 40.000 jubilats del nord d'Europa s'hi han instal·lat en cerca de sol i platja.

Revertir la minorització. Aquesta *substitució de població* és una de les denúncies més habituals del món nacionalista, que assegura que les persones de cultura corsa són minoria dins l'illa. Això carrega un malestar cultural al malestar socio-econòmic nascut de les condicions descrites. També podria explicar situacions paradoxals, com ara la que es va viure el 6 de juliol de 2002. Després d'una petició unànime de l'Assemblea de Còrsega, l'estat francès –amb Nicolas Sarkozy de ministre de l'Interior– va convocar un referèndum per a unificar l'administració de l'illa i augmentar-ne les competències. Però la majoria dels votants del departament

més autonomista de l'estat francès rebutjà la proposta.

Per a Saldana, l'única explicació és "el vot en massa dels francesos" que sovint s'oposen a qualsevol mesura que signifiqui més autogovern. Els conflictes a les escoles per la llengua corsa –que només s'hi ensenya a petició dels alumnes o dels pares– en són un exemple quotidià. Però també s'hi veuen exemples contraris. El més evident –comparant-ho de nou amb la realitat catalana– és el del Sindicat dels Treballadors Corsos (STC), nascut dins el moviment nacionalista i que avui és la primera central de l'illa. Rossi mateix ho explica: "Això és perquè fem una bona feina. Som el sindicat que prefereix la gent, fins i tot la que acaba d'arribar del continent".

Després de la desfeta del 2002, el mo-

Imatge panoràmica de la costa sud de l'illa de Còrsega, on el paisatge verge conviu amb els pobles petits.

viment nacionalista va prendre'n nota i va engegar el projecte Consulta Nacional. Aquesta entitat ha treballat cinc anys per elaborar un "cens nacional cors", que, segons Saldana –que és el delegat de la Consulta a la província de Fiumorbu–, és "imprescindible" per a assolir una veritable democràcia a Còrsega. A parer seu, les consultes electorals actuals són falsejades, perquè sols pot votar-hi la gent resident a l'illa. Això exclou el que anomena "diàspora corsa", més de tres milions de corsos i els seus fills que han hagut d'anar-se'n per causes econòmiques. En canvi, sí que hi poden participar els milers de funcionaris –la proporció de treballadors públics hi és més alta que a cap més departament–, encara que només estiguin destinats a l'illa un o dos anys. Per això, Consulta Nacional proposa un mínim de deu anys de residència per a poder decidir "les qüestions que afecten Còrsega" i, evidentment, la participació dels corsos emigrats.

Practicant autodeterminació. 2 d'octubre de 2007: dues persones encaputxades entren a la luxosa segona residència d'un important industrial francès. S'identifiquen al vigilant com a membres de l'FLNC i el deixen marxar a condició que no avisi la policia. Minuts després un potent artefacte explota a la casa. Encara que pugui semblar estrany, les enquestes asseguren que accions com aquesta tenen una gran popularitat en una illa on hi ha una gran cultura de resolució autònoma dels conflictes, i on les respostes contundents sovint són vistes

amb admiració. Sobretot si l'objectiu del sabotatge simbolitza tan clarament l'especulació, un dels grans maldecaps dels corsos.

No és casual, doncs, que precisament l'especulació hagi estat el centre de la primera convocatòria de Consulta Nacional. Aquest diumenge, 9 de desembre, els corsos són cridats a respondre aquesta qüestió: "Esteu d'acord a reservar la compra de terrenys i béns immobles a les persones de nacionalitat corsa?" Per a Saldana, aquesta qüestió –que xoca amb l'actual Europa unificada i liberal– és l'única forma de garantir "el dret a l'habitatge dels corsos" sense "hipotecar el nostre territori". A més de ser "un mecanisme democràtic que permeti de definir un projecte de societat" per a Còrsega.

El resultat de la consulta, òbviament, no és vinculant. I de fet, la resposta de l'estat francès a la iniciativa ha estat el silenci més escrupolós. Cap comunicat públic ni cap declaració a mitjans de comunicació. Com que no és possible de saber-ne la posició sobre una qüestió que sembla ignorar, els analistes creuen que París "confia de

Després de la desfeta del 2002, el moviment nacionalista va engegar el projecte Consulta Nacional!

nou en les divisions del nacionalistes corsos" i "el seu aïllament respecte a la població no corsa" per treure pes a la consulta. El nacionalisme cors, però, ha demostrat una capacitat política creixent –reflectida, per exemple, en el ressò que ha tingut el judici a l'independentista Yvan Colonna començat fa dues setmanes. Segons que denunciava la presidenta de la pro-centralista Associació de Defensa dels Drets del Corsos dins la República, Marie-Dominique Roustan-Lanfranchi, "hi ha una confiscació de la paraula dels corsos per part dels nacionalistes", que, segons ella, "monopolitzen els mitjans de comunicació".

A més, en el camp purament jurídic, Consulta Nacional ha trobat un aliat inesperat a l'hora de justificar les seves pretensions: l'Organització de les Nacions Unides. Aquest organisme aprovà el dia 7 de setembre passat la Declaració dels Drets dels Pobles Autòctons, que en reconeixia el dret a l'autodeterminació i a gestionar llurs terres i territoris. En un comunicat recent, l'entitat assegurava que "Còrsega posseeix tots els criteris de la definició de poble autòcton" i anunciava l'inici de gestions per a demanar la creació d'un "comitè especial sobre descolonització" a l'organisme internacional. El proper pas a fer, segons els resultats del 9 de desembre, serà la creació d'una assemblea nacional provisional, encarregada del procés definitiu d'autodeterminació.

*Joan Canela i Burrull
Ajaccio (Còrsega)*